

در کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی مطرح شد:

اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی با رویکردی عادلانه و شفاف

کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی، با محوریت «بررسی موضوع ماده ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی» در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، شلاله طاهری، کارشناس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی در ابتدای این نشست گفت: موضوع ماده ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی به پیشنهاد کمیسیون صنعت احداث، امور زیربنایی و اقتصاد کلان اتاق تبریز بررسی می شود تا به صورت تخصصی، پیشنهادات کارشناسی دقیق تهیه و جهت اتخاذ تصمیمات لازم به شورای گفتگوی ملی ارائه شود.

اسماعیل اکبری، دبیر انجمن انبوه سازان آذربایجان شرقی، با انتقاد از نحوه اجرای ماده ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی، تأکید کرد که تغییرات متعدد در بخشنامه های مرتبط و عدم هماهنگی میان تصویب قانون و ابلاغ دستورالعمل های اجرایی، موجب سردرگمی سازندگان و بروز مشکلات حقوقی برای مالکان شده است.

وی با اشاره به سابقه تصویب و اصلاحات قانون بیمه کارگران ساختمانی گفت: این قانون نخستین بار در سال ۱۳۵۲ تصویب و تاکنون در سال های ۱۳۵۴، ۱۳۷۹، ۱۳۸۶، ۱۳۹۳، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ بازنگری شده است.

به گفته اکبری، در ابتدا حق بیمه به صورت مبلغ ثابت و بعدها به صورت درصدی از دستمزد یا عوارض شهرداری محاسبه می شد، اما از سال ۱۳۹۳ این مبلغ به صورت ۱۵ درصد از عوارض شهرداری تعیین شد و در سال ۱۴۰۲ به ۲۷٫۵ درصد افزایش یافت.

اکبری با اشاره به الزام دریافت کارت مهارت فنی برای بیمه شدن کارگران از سال ۱۳۸۹ افزود: در حالی که کارگران موظف به پرداخت ۷ درصد حق بیمه هستند، ۲۰ درصد دیگر باید از محل عوارض ساختمانی تأمین شود. این در شرایطی است که در پروژه های شخصی و غیردولتی، فرآیند دریافت کد کارگاهی و ارائه لیست بیمه با دشواری همراه است.

دبیر انجمن انبوه سازان آذربایجان شرقی تأکید کرد: باید حق بیمه پرداخت شده در زمان صدور پروانه ساختمانی با لیست واقعی کارگران بیمه شده تهاتر شود؛ مشابه آنچه در پروژه های عمرانی برای پیمانکاران اجرا می شود.

اکبری ادامه داد: روش فعلی اخذ بیمه بر اساس درصدی از عوارض شهرداری، ناعادلانه است، چرا که در مناطق برخوردار که عوارض بیشتر است، هزینه بیمه نیز بالاتر خواهد بود؛ در حالی که خدمات ارائه شده به کارگران مناطق محروم هیچ تفاوتی با مناطق برخوردار ندارد. بنابراین، مبنای تعیین حق بیمه باید حداقل دستمزد باشد نه عوارض منطقه ای.

دبیر انجمن انبوه سازان آذربایجان شرقی یادآور شد: در سال ۱۳۹۲، دولت با هدف حمایت از کارگران ساختمانی، اعلام کرد هزینه ای بابت بیمه از سازندگان دریافت نمی شود و در عوض، ۹۰۰ میلیارد تومان از محل مالیات بر ارزش افزوده به شهرداری ها پرداخت شد.

اکبری در پایان خواستار بازنگری در سازوکار اجرایی بیمه کارگران ساختمانی با رویکردی عادلانه، شفاف و کارشناسی شده شد تا ضمن تأمین حقوق کارگران، هزینه های غیرمنصفانه بر دوش سازندگان و مالکان کاهش یابد.

نظام بیمه کارگران ساختمانی نیازمند اصلاح عقلانی

مصطفی بهنیا، نائب رئیس کمیسیون صنعت احداث، امور زیربنایی و اقتصاد کلان اتاق تبریز، با انتقاد از وضعیت موجود بیمه کارگران ساختمانی، اعلام کرد که حقوق این قشر زحمت کش به طور جدی پایمال می شود و لازم است با مشارکت دستگاه های مسئول، راهکارهای مشخصی برای حل این معضل تدوین و در سطوح استانی و ملی پیگیری شود. وی با تشریح چالش های اصلی بیمه کارگران ساختمانی، تصریح کرد: نحوه محاسبه حق بیمه یکی از اساسی ترین مشکلات موجود است. در حال حاضر این محاسبه بر مبنای عوارض منطقه ای شهرداری انجام می شود، در حالی که ماهیت بیمه خدمات محور است و باید بر اساس دستمزد واقعی کارگر تعیین شود.

بهنیا با اشاره به بی عدالتی در برخورد با پروژه های ساختمانی لوکس و غیرلوکس گفت: حق بیمه باید متناسب با ماهیت و ارزش واقعی پروژه تعیین شود، نه صرفاً براساس موقعیت جغرافیایی ملک. این رویه فعلی، منجر به تحمیل هزینه های ناعادلانه بر سازندگان و مالکان می شود.

وی همچنین مشکلات دریافت کارت مهارت فنی توسط کارگران ساده و غیرحرفه ای را یکی دیگر از چالش ها دانست و افزود: بسیاری از کارگران به دلیل عدم دسترسی مناسب یا نبود امکانات لازم، نمی توانند کارت مهارت دریافت کنند و در نتیجه از بیمه محروم می مانند.

بهنیا نبود کد کارگاهی برای برخی پروژه ها را مانعی جدی برای بیمه کردن کارگران توصیف کرد و گفت: بدون تخصیص کد کارگاهی، امکان ارائه لیست بیمه وجود ندارد و همین مسئله موجب محروم ماندن بخش بزرگی از نیروی کار ساختمانی از خدمات بیمه ای می شود.

وی خاطرنشان کرد: مالکان و سازندگان هیچ تصویر روشنی از خدماتی که در ازای پرداخت حق بیمه دریافت می کنند ندارند. این عدم شفافیت موجب کاهش انگیزه در پرداخت حق بیمه و افزایش بی اعتمادی نسبت به سازمان های مسئول شده است.

نائب رئیس کمیسیون احداث اتاق تبریز پیشنهاد اصلاح مبنای محاسبه حق بیمه بر اساس دستمزد واقعی کارگران، تخصیص کد کارگاهی بلافاصله پس از صدور پروانه ساخت، ایجاد امکان ارائه لیست بیمه برای همه پروژه ها، حتی پروژه های کوچک و شخصی و تدوین برنامه ای جامع با مشارکت اعضای کارگروه برای ارائه به مراجع بالادستی را مطرح کرد.

بهنیا تأکید کرد: ما به اصلاح عقلانی قانون با در نظر گرفتن منافع همه ذی نفعان و پیوست های اجتماعی نیاز داریم. نظام بیمه باید شفاف، عادلانه و قابل اجرا برای تمامی فعالان صنعت ساختمان باشد تا اعتماد عمومی تقویت و رفاه کارگران تضمین شود.

بیمه کارگران ساختمانی نباید به پروانه ساخت گره بخورد

کمال ترابی، مدیرکل امور شهرسازی شهرداری تبریز، با اشاره به تاریخچه بیمه کارگران ساختمانی گفت: موضوع بیمه این قشر از سال ۱۳۵۲ با صنعت ساختمان در هم تنیده شده و تاکنون تغییرات متعددی را تجربه کرده است.

ترابی با اشاره به توقف دریافت حق بیمه در سال ۱۳۹۲ و امضای تفاهم نامه ای در سال ۱۳۹۷ برای تعیین سهم ۱۵ درصدی، افزود: سازمان تأمین اجتماعی با این تفاهم نامه

موافقت نکرد، چرا که تأمین منابع مالی مورد نیاز برای بیمه حدود ۸۰۰ هزار کارگر جدید را فاقد شفافیت مالی دانست.

وی با تأکید بر اینکه سازمان تأمین اجتماعی نهادی عمومی و غیردولتی است، افزود: تا زمانی که دولت بدهی های خود به این سازمان را پرداخت نکند، امکان گسترش خدمات بیمه ای وجود نخواهد داشت.

مدیرکل شهرسازی شهرداری تبریز همچنین از اتصال فرآیند دریافت حق بیمه به صدور پروانه ساخت انتقاد و اظهار کرد: این اقدام موجب پیچیدگی در روند آغاز ساخت وساز، تحمیل هزینه های سنگین به سازندگان و در نهایت افزایش ساخت وسازهای غیرمجاز شده است.

ترابی نرخ فعلی ۲۷.۵ درصدی حق بیمه را بسیار بالا دانست و افزود: فشار این هزینه به سازندگان منتقل می شود که در نهایت موجب افزایش قیمت تمام شده ساختمان و کاهش تمایل به دریافت مجوزهای قانونی خواهد شد.

وی تصریح کرد: بازگشت این نرخ به ۱۵ درصد، سبب ایجاد تعادل در بازار ساخت وساز می شود.

ترابی با انتقاد از اینکه مسائل مربوط به بیمه کارگران ساختمانی به صورت بخشی و جزیره ای بررسی می شود، گفت: نبود یک نظام جامع و یکپارچه باعث شده، روستاها و شهرهای کوچک از خدمات بیمه ای محروم بمانند.

ترابی در پایان تأکید کرد: برای جلوگیری از فشار نابجا بر سازمان تأمین اجتماعی، باید ساخت وسازها توسط مجری ذی صلاح و با استفاده از کارگران دارای صلاحیت حرفه ای انجام شود. این اقدام می تواند موجب شفافیت مسئولیت ها و ارتقاء کیفیت ساخت وساز شود.

لزوم بازنگری در قانون بیمه کارگران ساختمانی

محمد ابراهیمی، رئیس اداره وصول حق بیمه تأمین اجتماعی، با اشاره به ماده ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی، تصریح کرد: سازمان تأمین اجتماعی صرفاً در چارچوب قانون فعالیت می کند و هر اقدام جدید باید مستند به قانون باشد.

وی افزود: بر اساس این ماده، کارگران باید در محل پروژه بیمه شوند و برای تأمین منابع، «۴ درصد از حداقل دستمزد به ازای هر مترمربع زیربنا» در نظر گرفته شده است.

ابراهیمی با اذعان به افزایش عملی مبالغ پرداختی و اعتراض سازندگان، اظهار کرد: مشکل اصلی در اجرای قانون است، نه خود قانون.

وی با بیان اینکه تهیه لیست بیمه با استناد به کد کارگاهی، سابقه بیمه کارگران را شفاف می سازد، افزود: با این حال نبود امکان بازرسی سازمان تأمین اجتماعی از پروژه های بخش خصوصی، مانعی در مسیر صدور کد کارگاهی محسوب می شود.

وی همچنین یادآور شد: در صورت وقوع حادثه، تأمین اجتماعی تمام هزینه ها را پرداخت می کند، حتی اگر کارگر فاقد کارت مهارت فنی باشد.

ابراهیمی خواستار تدوین برنامه ای کارشناسی شده با مشارکت فعالان صنعت ساختمان برای رفع پایدار مشکلات شد.

داوود باغی، مدیرعامل سازمان سرمایه گذاری شهرداری تبریز، با انتقاد از هشت بار تغییر قانون بیمه ساختمانی، آن را «نابرابر و بی عدالتی آمیز» توصیف کرد و گفت: در مناطق کم برخوردار، ساکنان توان پرداخت حق بیمه های بالا را ندارند و همین موضوع، عامل رشد ساخت وسازهای غیرمجاز شده است.

باغی با تأکید بر اینکه هدف از اصلاح قانون، افزایش نرخ عوارض از ۴ درصد به ۲۵ درصد نبوده است، پیشنهاد داد: برای مناطق محروم، نرخ بیمه به ۱ درصد کاهش یابد.

وی همچنین خواستار اصلاح فرمول های محاسباتی و مقررات مالی موجود به صورت منصفانه و کارشناسی شده شد تا از تداوم نارضایتی ها و مشکلات جلوگیری شود.